

ÖĞRETİM ELEMANI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

THE STUDIES OF DEVELOPMENT OF THE FACULTY EVALUATION SCALE

M. Çağatay GÜVEN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Öğretim Üyesi, Kurupelit/Samsun

mcguven@superonline.com

Özet:

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin öğretim elemanlarını değerlendirme düzeylerini ölçebilecek bir araç geliştirmektir. Çalışma 2002–2003 öğretim yılında üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları 4178 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği 20 maddelik dörtlü likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin güvenirliği Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ile hesaplanmış ve iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) .97 bulunmuştur. Ölçeğin geçerlilik çalışması için yapı geçerliliği kullanılmıştır. Faktör analizi sonucunda üç faktör elde edilmiştir. Ölçekle ilgili geçerlilik ve güvenilirlik bulgularının araştırmalarda kullanılacak istatistiksel yeterlilikte olduğu saptanmıştır.

Abstract :

The purpose of the study is to develop a scale to measure the levels of university students' faculty evaluation. The sample consisted of university students in terms of 2002-2003. The reliability and validity studies of the Scale on 4178 students were done. Scale used in this study is a 20 item likert-type with four point response format. For reliability, Cronbach Alpha internal consistency was utilized, and Cronbach alpha is .97. Construct validity have been used in the scale validity study. The results of factor analysis yielded three factors. The reliability and validity findings of scale are sufficient and it can be used as a research too.

Key Words: Faculty evaluation, student ratings, factor analysis, validity, reliability.

Anahtar Sözcükler: Öğretim elemanı değerlendirme, öğrenci değerlendirmeleri, faktör analizi, geçerlilik, güvenilirlik.

GİRİŞ

Öğrenme etkinliklerini verimli bir şekilde yürütmekle yükümlü olan öğretmenin kalitesi, günümüzde önemli ve güncel bir sorun olan eğitim kalitesi ile yakından ilişkilidir. Öğrenme sınırı oldukça yüksek insanın sosyal, kültürel

ve ekonomik alandaki hızlı değişmelere uyum sağlayabilmesi ve toplumun ihtiyaç duyduğu kaliteli insan gücünün oluşması, kaliteli öğretme ve öğrenmeyi gerektirir.

Öğretme ve öğrenmedeki ilerleme ve gelişimi sağlamak ve kaliteyi artırmak için okul sisteminde yapılabilecek en önemli hareketlerden biri öğretmen değerlendirme sürecidir (Burke, 2003).

Öğretmenin performansını ve niteliğini anlama, geliştirme ve onlar hakkında karar vermek amacıyla tasarlanmış bir oluşum (Neal, 1988; Rifkin, 1995) olan öğretmen değerlendirme, “formatif” yönden mesleki gelişim ve ilerlemeyi desteklemede kullanılırken, “summatif” açıdan, öğretmen hakkında verilecek kararlarda (ücret, terfi, tayin gibi) kullanılır (Barrett, 1986; Rifkin, 1995).

Öğrencilerin öğrenmeye ilişkin ihtiyaçları hakkında öğretmenleri bilgilendiren değerlendirme sonuçları, yeni öğretim teknikleri ve öğretim yöntemlerini kullanmaya öğretmeni motive eder. Öğretim sürecindeki eksiklikleri belirleyerek iyileşme ve gelişme sağlar. Öğretmenin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarma, üstün öğretmen performansını ödüllendirme ve tüm okulun öğretim profilini anlamada da öğretmen değerlendirme sonuçlarından yararlanır (Stake ve Cisneros-Cohernour, 2000; Uhlenbeck, Verloop ve Beijaard, 2002; Asem, 2003; Niederriter, 2003).

Öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak dönütler veren öğretmen değerlendirme sistemi, bir yandan yüksek performansı takdir eder; diğer yandan da öğrencilere kaliteli bir öğretim sağlamayı amaçlayarak eğitimde kalitenin artırılmasını hedefler.

Öğretmen değerlendirme karmaşık bir süreçtir ve birbirine bağlı birçok faaliyeti içerir. Bu sebeple değerlendirme sürecinde elde edilen bilgilerin toplanmasında değişik yöntemler kullanılmalıdır: Öğrenci değerlendirmeleri, meslektaş değerlendirmeleri, yönetici değerlendirmeleri, kendini değeren-

dirme, sınıf gözlemi, öğrenci başarısı, öğretmen performans testleri (Teel, 2003). Bu yöntemler arasında en yaygın olanı, öğrenci değerlendirmeleridir (Rifkin, 1995; Scriven, 1995).

Öğrencilerin öğretmenleri değerlendirmesinin başlangıcı Sokrates zamanına dayanmaktadır. O günden beri öğretmenler değerlendirme sonuçlarını görmezlikten gelmişler; kimi zaman değerlendirmelerin geçerli, güvenilir ve kullanışlı olduğunu; kimi zaman ise bunun karşısı görüşler iddia etmişlerdir (Aleamoni, 1987; Arthur, Tubre, Paul ve Edens, 2003; Greimel-Fuhrmann ve Geyer, 2003).

Değerlendirmenin amacı ve değerlendirme süreci hakkındaki bilgi eksikliğinden kaynaklanan bu çelişik görüşler iletişim ve işbirliği sorunlarına yol açarken (Neal, 1988), öğrencilerin öğretmeni değerlendirebilmeleri için gerekli bilgiye sahip olmadıkları, öğrenci değerlendirmelerinin yeterliliği ölçmekten çok popülerliği ölçmesi, değerlendirme formlarındaki geçerlilik ve güvenilirlik eksikliği düşünceleri de öğretmenin kaygı duymasına neden olmaktadır (Coburn, 1984; Scriven, 1995).

Öğrenci değerlendirmeleri, sadece öğretim etkililiğinin bir ölçümü olarak değil, öğretim uygulamalarının gelişmesi ve mesleki ilerlemede kullanılacak bir araç olarak görülmelidir (Paulsen ve Feldman, 1995; Villaescusa, Franklin ve Aleamoni, 1997; McConney, Ayres, Hansen ve Cuthbertson, 2003). Çünkü öğrenciler, öğretmen ve öğrenci arasındaki ilişkinin düzeyi, öğrenme ortamı, ders içeriği, öğretim yöntemi, ödevler ve ders kitaplarının etkililiği hakkında temel bir bilgi kaynağıdır. Öğrenci değerlendirmeleri öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimi cesaretlendirir. Bu iletişim öğretimin düzeyini arttıracak öğretim-öğrenme

sürecine katılıma öncülük eder. Öğretmen ve ders hakkındaki öğrenci değerlendirmelerinin, ders ve öğretmen seçiminde diğer öğrenciler tarafından kullanılabilir olması da öğretimdeki mükemmellik olasılığını artırabilir (Aleamoni, 1987).

Değerlendirmeye ilişkin geçmişteki çelişik görüşlere rağmen, öğrenci değerlendirmeleri gittikçe artan bir şekilde kullanılmakta ve üniversitelerde öğretim süreci hakkında bilgi veren somut kaynaklar olmaya doğru gitmektedirler (Aleamoni, 1987; Arthur, Tubré, Paul ve Edens, 2003). Ülkemizde de bazı özel ve kamu üniversitelerinde öğretim elemanını değerlendirmeye yönelik uygulamalar yapılmakta; ancak kamu üniversitelerinde uygulanmasının güçlüğü vurgulanmaktadır (Yeşiltaş ve Öztürk, 2000; Collins, 2002).

Objektif ölçme araçları kullanılarak yapılan değerlendirmenin öğretim elemanın mesleki gelişim sürecinde ve öğretim niteliğinin artırılmasındaki rolü büyüktür. Bu nedenle bilimsel verilere dayalı olarak öğretim elemanlarını değerlendirmeye yönelik bir ölçme aracının geliştirilmesi önemlidir. Bu amaçla geliştirilen Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği (ÖED), öğrencilerin öğretim elemanının öğretim performansı ile ilgili görüşlerini ortaya koyar. Böylece öğretim elemanı, öğrencilerinin öğretme, sınıf içi ve sınıf dışı öğretmenlik davranışları ve değerlendirme konusundaki düşünceleri hakkında dönüt elde eder. Bu dönütün, öğretim elemanının, kendi performansını gözden geçirmesinde ve davranış değişikliğine gitmesinde etkili olacağı düşünülmektedir. Öğrenme sürecini kolaylaştıran veya gelişmeyi engelleyen faktörlerin belirlenebilmesi, sorunları önleyici ve düzeltici tedbirlerin alın-

bilmesi, öğretim etkililiğinin ve öğretici konumundaki kişilerin değerlendirilmesini gerekli kıldığından, bu çalışmada öğretim elemanlarının öğrenciler tarafından değerlendirilme düzeylerini, farklı boyutları ile ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmek ve ölçeğin faktör yapısına ilişkin bilgileri saptamak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini 2002-2003 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 151 öğretim elemanının derlerine girdiği 4178 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Geçerlilik ve güvenilirlik özellikleri araştırılan Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinden yararlanılmıştır.

Ölçek toplam 20 maddeden oluşan dörtlü likert tipi bir araçtır. Öğrencilere, öğretim elemanları ile ilgili olarak çeşitli ifadeler verilip, her bir ifade için öğretim elemanları hakkındaki görüşlerini, 1-4 arasında, (1) Hiç katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Katılıyorum, (4) Tamamen katılıyorum şeklinde derecelmeleri istenmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir.

İşlem

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesinin bütün bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere sınıf ortamında ve grup halinde

uygulanmıştır. Veri toplama sonucunda elde edilen bilgiler SPSS paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Verilerin istatistiksel analizinde açıklayıcı (açımlayıcı, keşfedici, exploratory) faktör analizi ve korelasyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde veriler, satırlarını öğretim elemanları, sütunlarını ise madde ortalamalarının oluşturduğu bir matris olarak (151X20) düzenlenmiştir.

Ölçeğin Geliştirilmesiyle İlgili Çalışmalar

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin geliştirilmesi amaçlandığında ilk olarak ilgili literatür taranmış; öğretmen değerlendirme ölçekleri, bu ölçeklerin kullanıldığı araştırmalar ve bunlara ilişkin psikometrik eleştiriler hakkında bilgi toplanmıştır. Bu bilgilere dayalı olarak 150 maddelik havuz oluşturulmuştur. Daha sonra uzman görüşlerine başvurulmuş, onların eleştirisi ve önerileri doğrultusunda maddelerde dil ve içerik açısından da değişiklikler yapılarak, 20 maddelik taslak ölçek geliştirilmiştir. Dörtlü likert tipi olan ölçekte, cevaplayıcıların görüşlerini “Hiç,katılmıyorum”=1, “Katılmıyorum”= 2, “Katılıyorum”=3, “Tamamen katılıyorum”= 4 olacak biçimde derecelmeleri istenmiştir. 20

maddelik Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği üzerinde geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin madde test korelasyonları, güvenilirlik ve geçerlilik çalışmalarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin Geçerliliğine İlişkin Bulgular

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğindeki her maddenin ölçme gücünü belirlemek için korelasyonlara dayalı madde analizi yapılmıştır. Bir maddenin, testin tümünün ölçtüğü özelliği ölçüp ölçmediğinin bir göstergesi olan madde-test korelasyonunda, o maddeden alınan puanlar ile testin kalan diğer maddelerinden alınan toplam puan arasındaki korelasyona bakılır. Bir maddenin, testin tümü ile tutarlılığının göstergesi olabilecek en düşük değer .20 veya .25 olarak belirtilirken (Aiken, 1994; Tavşancıl, 2002), bazı kaynaklarda ise bu değer .30 olarak kabul edilmektedir (Nunnally ve Bernstein, 1994). Bu araştırmada da en düşük madde test korelasyon katsayısının .51 olduğu görülmektedir.

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin madde test korelasyon katsayılarına ilişkin bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1
Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği Madde Test Korelasyon Katsayıları (r)

Madde No	r	Madde No	r
1	.51	11	.87
2	.67	12	.79
3	.88	13	.74
4	.69	14	.80
5	.89	15	.80
6	.84	16	.65
7	.54	17	.57
8	.77	18	.78
9	.75	19	.76
10	.88	20	.82

Tablo 1’deki değerler, Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin madde test korelasyon katsayılarının yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir.

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin yapı geçerliliğini sınamak için faktör analizi yapılmıştır. Aynı yapıyı ölçmeyen maddelerin ayıklanmasında ve önemli faktör sayısına karar vermede Büyüköztürk (2002)’ün önerdiği ölçütler dikkate alınmıştır. Buna göre, faktör analizinde faktör yüklerinin .45 ve üzerinde olması kabul edilebilir bulunmaktadır. Maddelerin buldukları faktördeki yük değerleriyle, diğer faktörlerdeki yük değerleri arasındaki farkın ise en az .10 olmasına dikkat edilmelidir. Genel olarak öz değeri 1 ya da 1’den büyük olan

faktörler önemli faktörler olarak görülmelidir. Tek faktörlü ölçeklerde açıklanan varyansın %30 ve daha fazla olması yeterli görülürken, çok faktörlü ölçeklerde açıklanan varyansın daha fazla olması beklenir. Bu çalışmadaki bulguların da bu ölçütlere uygun olduğu görülmektedir.

Ölçeğin faktör yapısını inceleyebilmek ve alt boyutlarını belirleyebilmek amacıyla varimax dik döndürme tekniği ile birlikte uygulanan Temel Bileşenler Analizi sonucuna göre, varyansın %78.86’sını açıklayan üç faktör belirlenmiştir.

Maddelerin üç faktöre dağılımı ve faktör yükleri (her faktör için büyükten küçüğe doğru sıralı halde) Tablo 2’de, faktörlerin açıkladıkları varyans oranları ve öz değerleri Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 2
Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği Faktör Analizi Sonuçları

Madde No.	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
9			.082
8	.888	.190	.115
12	.860	.162	.217
10	.783	.350	.324
5	.778	.287	.406
20	.761	.273	.344
3	.723	.410	.343
19	.717	.098	.449
13	.712	.242	.251
11	.656	.548	.310
2	.552	.477	.122
7	.107	.862	.154
1	.160	.769	.107
6	.508	.747	.261
14	.538	.644	.250
4	.211	.635	.557
17	.186	.129	.875
16	.296	.128	.874
15	.378	.365	.789
18	.304	.545	.674

Tablo 3
Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği Faktörlerinin Açıkladıkları Varyans Oranları ve Öz Değerleri

Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
<i>Açıklanan Varyans</i> %37.23	<i>Açıklanan Varyans</i> %21.48	<i>Açıklanan Varyans</i> %2.15
<i>Öz değeri</i> 12.306	<i>Öz değeri</i> 1.976	<i>Öz değeri</i> 1.490

Tablo 2 ve Tablo 3'de görüldüğü gibi Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin üç faktörünün açıkladıkları toplam varyans

%78.86'dır. Bu varyansın, %37.23'ü birinci faktörden kaynaklanmakta olup, genel olarak öğreticilik nitelikleri ile ilgili ifadelerini yansıtan 11 maddeden

oluşmaktadır ve “*öğreticilik yeterliği*” olarak isimlendirilmiştir. İkinci faktör toplam varyansın %21.48’ini açıklamakta olup, sınıf yönetimi ile ilgili ifadelerini yansıtan 5 maddeden oluşmaktadır ve “*sınıf yönetimi yeterliği*” olarak isimlendirilmiştir. Üçüncü faktör ise toplam varyansın %2.15’ini açıklayan 4 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör eğitimde ölçme ve değerlendirme ile ilgili ifadelerini yansıtmakta ve “*ölçme ve değerlendirme yeterliği*” olarak isimlendirilmiştir.

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliliği için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Her bir öğretim elemanı için ilgili öğrencilerin değerlendirmeleri sonucu madde ortalamaları veri olarak alındığında 151 öğretim elemanı için hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı .97 bulunmuştur.

Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayıları ise şu şekildedir: I. alt ölçek için .96, II. alt ölçek için .89, III. alt ölçek için ise .93 bulunmuştur. ÖED’nin iç tutarlılık katsayıları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4
Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği Güvenilirlik Katsayıları

	<i>İç Tutarlılık Katsayıları</i>
Öğreticilik Yeterliği	.96
Sınıf Yönetimi Yeterliği	.89
Ölçme ve Değerlendirme Yeterliği	.93
ÖED	.97

Tablo 4’deki bu değerler Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin güvenilirlik düzeyi için yeterli olarak görülmektedir.

Ayrıca, her bir öğretim elemanı için farklı öğrenci gruplarında uygulanan sonuçlara ilişkin Cronbach Alfa katsayıları (her bir öğretim elemanının derslerine girdiği her bir farklı öğrenci grubu için 569 tane) hesaplanmış; bu katsayıların, en az ve en çok değerleri sırasıyla .71 ve .98 olarak bulunmuştur.

SONUÇ

Öğretmenlik mesleğinin çok farklı tanımlaması yapılmakla birlikte,

öğretmenin en önemli rollerinden birinin, öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırmak olduğu konusunda görüş birliği vardır (Travers, 1987).

Ülkemizde bazı ilk ve ortaöğretim okulları ile üniversitelerde öğretmen ve öğretim elemanı değerlendirme uygulaması yapılmaktadır. Bu uygulamaların amaçlarına ulaşılabilirliği, değerlendirmenin nesnelleştirilmesine bağlıdır (Başar,1995).

Bu çalışmada da, üniversite öğrencilerinin öğretim elemanlarını değerlendirme düzeylerini ölçecek, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirilmiştir.

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği, üç alt ölçeği bulunan dörtlü likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlılık katsayısı hesaplanırken, geçerliliğini belirlemede yapı geçerliliği araştırılmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliliğinin faktör analizi ile incelenmesi sonucunda, ölçek maddelerinin üç faktörde toplandığı görülmektedir. Birlikte toplam %78.86 olmak üzere, birinci faktör toplam varyansın %37.23'ünü, ikinci faktör toplam varyansın %21.48'ini, üçüncü faktör ise toplam varyansın %2.15'ini açıklamaktadır. Faktör analizi sonucu elde edilen bu üç faktör şu şekilde isimlendirilmiştir:

Öğreticilik yeterliği:

Öğretmeye isteklilik, konu alanına hakimiyet, araştırmaya yönlendiricilik gibi ifadeleri içeren öğreticilik yeterliği alt ölçeği on bir maddeden oluşmakta olup, bu alt ölçekten alınabilecek en düşük puan 11, en yüksek puan ise 44'dür.

Sınıf yönetimi yeterliği:

Öğren-cilere davranışlarda ayırım gözetmeme, derse zamanında girip çıkma, derste zamanı iyi kullanma gibi ifadeleri içeren sınıf yönetimi yeterliği alt ölçeği beş maddeden

oluşmakta olup, bu alt ölçekten alınabilecek en düşük puan 5, en yüksek puan ise 20'dir.

Ölçme ve değerlendirme yeterliği:

Sınav sorularının açık ve anlaşılır olması, sınav süresinin yeterliliği, not vermede objektiflik gibi ifadeleri içeren ölçme ve değerlendirme yeterliği alt ölçeği dört maddeden oluşmakta olup, bu alt ölçekten alınabilecek en düşük puan 4, en yüksek puan ise 16'dır.

Üniversite öğrencilerine uygulanan ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .97 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt ölçeklerine ilişkin iç tutarlılık katsayıları ise şu şekildedir: Öğreticilik yeterliği alt ölçeği için .96, Sınıf yönetimi yeterliği alt ölçeği için .89, Ölçme ve değerlendirme yeterliği alt ölçeği için ise .93 bulunmuştur. <!--Text and/or HTML code that is inserted after the exported output (e.g., copyright notice). --> Bu değerler Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin güvenilirlik düzeyi için yeterli olarak görülmektedir.

Genel olarak geçerli ve güvenilir bir ölçek olan Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin, üniversite öğretim elemanlarının, öğrencileri tarafından değerlendirilmelerinde kullanılması önerilebilir.

Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeğinin farklı örneklemelerden yararlanılarak, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları tekrarlanabilir. Faktör analizi sonucunda elde edilen faktörlerin tekrarlanabilirliğini belirleyebilmek için, faktör analizi başka bir örneklemden elde edilen verilerle tekrarlanarak, yapılan analizler karşılaştırılabilir.

KAYNAKLAR

Aiken, L.R. (1994). Psychological testing and assessment. Boston: Allyn and Bacon.

Aktaran: Ayvaşık, H.B. (2000). Kaygı duyarlılığı indeksi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Türk Psikoloji Dergisi, 15, 46, 43-57.

Aleamoni, L.M. (1987). Student ratings of instruction. In J. Millman (Ed.), Handbook of Teacher Evaluation (pp.110-145). London: Sage Publications.

Arthur, W., Tubré, T., Paul, D.S. ve Edens, P.S. (2003). Teaching effectiveness: The relationship between reaction and learning evaluation criteria. Educational Psychology, 23, 3, 275-285.

Asem, M. (2003). Attitudes of social studies supervisors and teachers towards the teachers' evaluation system in Saudi Arabia. Yayımlanmamış Doktora Tezi, University of Arkansas.

Barrett, J. (1986). The evaluation of teachers. ERIC Clearinghouse on Teacher Education Washington DC. (ERIC Document Reproduction Service No. ED278657).

Başar, H. (1995). Öğretmenlerin Değerlendirilmesi. Ankara: Pegem Yayınları.

Burke, G.M. (2003). Adult learning focused on teacher evaluation. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Boston College.

Büyükoztürk, Ş. (2002). Sosyal bilimler için veri analizi elkitabı.. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Coburn, L. (1984). Student evaluation of teacher performance. ERIC Clearinghouse on Tests Measurement and Evaluation Princeton NJ. (ERIC Document Reproduction Service No. ED289887).

Collins, A.B. (2002). Üniversite öğrencileri öğretim elemanlarının başarısını değerlendirebilir mi? İkilemler ve problemler. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 35, 1-2, 81-91.

Greimel-Fuhrmann, B. ve Geyer, A. (2003). Students' evaluation of teachers and instructional quality-analysis of relevant factors based on empirical evaluation research. Assessment and Evaluation in Higher Education, 28, 3, 229-238.

McConney, A., Ayres, R., Hansen, J.B. ve Cuthbertson, L. (2003). Quest for quality: recruitment, retention, professional development, and performance evaluation of teachers and principals in Baltimore city's public schools. Journal of Education for Students Placed at Risk, 8, 1, 87-116.

Neal, J.E. (1988). Faculty evaluation: Its purposes and effectiveness. ERIC Clearinghouse on Higher Education Washington DC. (ERIC Document Reproduction Service No. ED308800).

Niederriter, D.M. (2003). Principals' Perceptions of the Effectiveness of Teacher Evaluation Processes in Responding to Poor Performance. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Temple University.

Nunnally, J.C. ve Bernstein, I.H. (1994). Psychometric theory. New York: McGraw-Hill Inc. Aktaran: Ayvaşık, H.B. (2000). Kaygı duyarlılığı indeksi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Türk Psikoloji Dergisi, 15, 46, 43-57.

Paulsen, M.B. ve Feldman, K.A. (1995). Taking teaching seriously: Meeting the challenge of instructional improvement. ERIC Clearinghouse on Higher Education Washington DC. (ERIC Document Reproduction Service No. ED396615).

Rifkin, T. (1995). The status and scope of faculty evaluation. ERIC Clearinghouse for Community Colleges Los Angeles CA. (ERIC Document Reproduction Service No. ED385315).

Scriven, M. (1995). Student ratings offer useful input to teacher evaluations. ERIC Clearinghouse on Assessment and Evaluation Washington DC. (ERIC Document Reproduction Service No. ED398240).

Stake, R. E. ve Cisneros-Cohernour, E.J. (2000). Situational evaluation of teaching on campus. *New Directions for Teaching and Learning*, 83, 51-72.

Teel, S.R. (2003). Relationships among perceived organizational support, teacher efficacy, and teacher performance. Yayınlanmamış Doktora Tezi, California School.

Travers, R.M.W. (1987). Criteria of Good Teaching. In J. Millman (Ed.), *Handbook of teacher evaluation* (pp.14-22). London: Sage Publications. Uhlenbeck, M.A., Verloop, N. ve Beijaard, D. (2002). Requirements for an assessment procedure for beginning teachers: implications from recent theories on teaching and assessment. *Teachers College Record*, 104, 2, 242-272.

Tavşancıl, E. (2002). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. Ankara: Nobel Yayınları.

Villaescusa, T.K., Franklin, J. ve Aleamoni, L.M. (1997). Improving the interpretation and use of student ratings: A (pilot) training approach. The Annual Meeting of the American Educational Research Association, Chicago, March 24-28.

Yeşiltaş, M. ve Öztürk, Y. (2000). Öğretim elemanlarının ders vermedeki başarılarının değerlendirilmesi sisteminin Türk kamu üniversitelerinde uygulanabilirliği üzerine bir araştırma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 156-165.